

Medvetet arbetsmiljöarbete lönar sig

Arbetsplats: Scan Syd Livsmedel AB

Kontaktperson: Göran Knutsson, 044-19 40 00

**Arbetslivsfondens
handläggare:** Gillis Hallin, Kristianstads län

Skribent: Karin Birch

Sammanfattning: ScanSyd har med Arbetslivsfondens hjälp arbetat med följande områden:

- Arbetsorganisation
- Rehabilitering
- Utvecklings/planeringssamtal

Parallellt har företaget avsevärt förbättrat den fysiska arbetsmiljön. Detta arbete har dock inte finansierats med fondmedel. Resultaten och erfarenheterna är mycket positiva. Antalet arbetsskador såväl som antalet sjukdagar har minskat. Företaget arbetar nu mera målmedvetet med att förebygga och rehabilitera.

Bakgrund

Scan Syd Livsmedel AB tillverkar och marknadsför styckade köttprodukter, charkuterivaror och färdigmat. Arbetet i produktionen sker, trots en omfattande rationalisering, fortfarande i viss utsträckning hantverksmässigt. Den fysiska belastningen är hög med belastnings-, förslitnings- och skärskador som dominerande arbetsskador.

Mål

- Väl utbildad och motiverad personal.
- Bättre fysisk och psykisk arbetsmiljö.
- Förhindra tidig utslagning.
- Minska sjukfrånvaron med tre procent.
- Minska antalet arbetsskador med 20 procent.

Genomförande

Inledningsvis utarbetades ett arbetsplatsprogram med följande struktur:

Arbetsorganisation

- 1) Arbetsrotation.
- 2) Breddad yrkesutbildning.
- 3) Införande av system för utvecklings- och planeringssamtal.
- 4) Genomgripande ombyggnad för att möjliggöra arbetsrotation.

Rehabilitering

- 1) Verksamhet för anställda med etablerade belastningsskador eller med risk för belastningsskador: Utrusta en träningslokal och upprätta program för träning under ledning av sjukgymnast.
- 2) Inventering av ett antal arbetsplatser som kunde användas för återanpassning av arbetsskadade.
- 3) Rehabiliteringsutbildning för arbetsledare.

De bägge punkterna 3) kom till i samråd med

fonden efter om disponering av de beviljade medlen.

Rehab-träningen utvecklades i samarbete med företagshälsovården.

Rehab-utbildningen genomföres av Försäkringskassan. Introduktionen av utvecklings-/planeringssamtal skedde genom ett antal seminarier under ledning av VD samt systematisk uppföljning av samtalen.

Resultat

Organisationen har blivit plattare och folket på golvet har erbjudits mera kvalificerade och intressanta arbetsuppgifter. Antalet arbetsledare har minskat och vissa av arbetsledarnas arbetsuppgifter har övertagits av 1:e män från arbetslaget.

Vissa arbetsuppgifter har förts över från chark- till styckningsavdelningen. Personal i rehabilitering erbjuds uppgifter med möjlighet till individuell arbetstakt.

Vid tidpunkten för uppföljningen hade utvecklingssamtal genomförts med mer än 50 procent av personalen. Tanken är att samtlig personal ska omfattas vilket är unikt i svensk industri.

Arbetsledarna har fått bättre kunskap i att handlägga ett rehab-ärende.

Äldre arbetskraft över 55 år har fått möjlighet att efter egna önskemål arbeta mera individuellt. Lönesystemet ger också möjligheter att arbeta i lugnare takt eftersom de äldre inte belastar ackordet fullt ut.

Såväl antalet arbetsskador som antalet sjukdagar har minskat.

Antal	1991	1993	Förändring
Arbetsskador	75	53	-22
Sjukdagar 1-14	7 600	4 905	-2 695
Sjukdagar 15-	5 800	5 995	+195
Ersättningsrekryteringar	40	17	-23
Anställda	490	545	+55

Under projektiden har en nettoökning av antalet anställda skett, vilket försvårar tolkningen av projektets positiva effekter på arbetsskador och sjukdagar. Ställs de faktiska talen i relation till antalet anställda blir resultaten följande:

Antal	Utfall/anställd		Förändring	
	1991	1993	/anställd	%
Arbetsskador	0,15	0,03	-0,12	- 80
Sjukdagar 1-14	16	9	-5	- 33
Sjukdagar 15-	12	11	-1	-8

Om dessa omräknade tal och Arbetslivsfondens generella dagkostnad för sjukfrånvaro används fås följande årliga besparing för företaget:

Årlig besparing för företaget			
	Antal	Kostnad kr/st	Summa Kkr
Sjukdagar 1-14	2 725	900	2 453
Sjukdagar 15-	545	100	55
Ersättningsrekryteringar	23	30 000	690
Total årlig besparing			3 198

Årlig besparing för försäkringssystemen			
	Antal dagar	Kostnad kr/dag	Summa Kkr
Sjukdagar 15-	545	900	491

Produktivitetsförbättringen kan inte anges exakt. Men företaget uppger att produktiviteten på styckningsavdelningen förbättrats med 8 procent. Sannolikt föreligger också en produktivitetökning på charkuteriavdelningen.

Värdering/problem

Såväl företagens som facketes representanter vitsordar att satsningarna har givit positivt resultat.

De projekt som avsett rehab-frågor har gjort att företaget nu arbetar mera målmedvetet med att minska utslagningen och underlätta återanpassningen efter sjukskrivningar.

Arbetet med utvecklingssamtalen är helt förredömlig. Naturligtvis är framgången beroende av graden av förtroende mellan chef och medarbetare. Samtalen har ökat graden av förtroende på arbetsplatsen och därmed bidragit till en bättre psykosocial miljö. De långsiktiga effekterna av samtalen kan inte fullt ut bedömas förrän man kan konstatera att de har blivit en naturlig del av chefsrollen på företaget.